

LEOŠ JANÁČEK (1854–1928)

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

159. výročí narození

Dne **3. července 1854** se narodil český, světově uznávaný hudební skladatel, jedna z neoriginálnějších osobností hudební moderny, **Leoš Janáček**. Pocházel z rodiny učitele a varhaníka z **Hukvald na valašsko-lašském rozhraní**.

Na přání rodičů vstoupil po dokončení povinné školní docházky do starobrněnského augustýnského kláštera, při němž fungovala výběrová hudební škola pro malé chlapce. Prožil zde své dospívání, získal výborné hudební vzdělání a potkal řadu vynikajících osobností. Současně studoval učitelský ústav, kde maturoval roku 1872. Následně odešel do Prahy na varhanickou školu; krátce studoval také na konzervatoři v Lipsku a Vídni, z obou ústavů však odchází pro přílišný konzervativní duch školy.

Po návratu do Brna působil na kůru starobrněnského kostela jako dirigent a sbormistr a také v **Brněnské besedě** (filharmonický spolek). Zřídil v Brně varhanickou školu, roku 1919 byla přejmenována na brněnskou konzervatoř, Janáček byl prvním ředitelem a vedl mistrovskou třídu kompozice. Oženil se s dcerou ředitele učitelské ústavu a svou žákyní **Zdenkou Schulzovou**, měli dvě děti, syn Vladimír však zemřel již ve dvou letech, dcera Olga ve svých 21 letech.

Dožil se vysokých oficiálních poct, byl členem **České akademie věd a umění**, **Pruské akademie umění**, byl mu také udělen **čestný doktorát filosofie Masarykovy univerzity v Brně** za jeho celoživotní tvůrčí odkaz. Zemřel náhle 12. srpna 1928 v ostravské nemocnici na zápal plic, pochován je v Brně.

Jako skladatel byl zcela originální a stylově prakticky nezařaditelný. Jeho skladatelské počátky byly romantické, vzorem mu byl **Antonín Dvořák**, **Bedřich Smetana** nebo **P. I. Čajkovskij**; byl také sběratel a badatel lidových písní, zajímal se o moravský folklór. Jako velký rusofil podnikl několik cest do Ruska. Jeho dílo nese stopy impresionismu (Po zarostlém chodníčku, Příhody líšky Bystroušky), expresionismu (opery věc Makropulos, Z mrtvého domu) i neoklasicismu. Janáčkův styl je osobitý, objevitelský a zároveň syntetický.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI ZAPŮJČIT:

Leoš Janáček: Dopisy Zdence; Hledal jsem proutkem pramenitou vodu: výběr z liter. prací.

Leoš Janáček: Její pastorkyňa: opera o 3 dějstvích; Káťa Kabanová; Lašské tance pro orchestr.

Bohumír Štědroň: Janáček ve vzpomínkách a dopisech.

Jan Racek: Leoš Janáček – člověk a umělec.

